

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PEDRA CRUZA VILLALÓNA,
predstavljeni 28. junija 2012¹

Zadeva C-124/11

Zvezna republika Nemčija
proti

Karen Dittrich
Zadeva C-125/11

Zvezna republika Nemčija
proti

Robertu Klinkeju
Zadeva C-143/11

Jörg-Detlef Müller
proti

Zvezni republiki Nemčiji

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundesverwaltungsgericht (Nemčija))

„Enako obravnavanje na področju zaposlovanja in dela — Nacionalna zakonodaja, v skladu s katero je javnim uslužbencem priznana pomoč za primer bolezni — Družinski člani, ki se jim lahko prizna pomoč — Izključitev registriranih partnerskih skupnosti — Področje uporabe Direktive 2000/78/ES — Pojem „plačila““

1. V okviru treh sodnih postopkov, v katerih je treba razjasniti, ali imajo osebe v registriranih partnerskih skupnostih pravico do dajatve, ki je v skladu z nemškim pravom zagotovljena osebam v zakonski zvezi, Bundesverwaltungsgericht Sodišče sprašuje, ali je ta zahtevka mogoče utemeljiti na načelu enakega obravnavanja, ki izhaja iz prava Unije na področju zaposlovanja in dela.
2. S tem se Sodišču ponuja možnost, da izpopolni svojo sodno prakso v zvezi s področjem uporabe Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu². V danem primeru je treba ugotoviti, ali se Direktiva uporabi za pomoči za primer bolezni, ki so priznane javnim uslužbencem.
3. Zato je treba preučiti, ali gre pri teh pomočeh za plačilo za namene Direktive 2000/78/ES, katere uporaba v spornih primerih je odvisna – kot izhaja iz celovite razlage uvodne izjave 13 in člena 3(1)(c) te direktive – od tega, ali se zadevna pomoč šteje za „plačilo“ v smislu, kakršnega ima ta pojem v skladu s členom 141 Pogodbe ES (postal člen 157 PDEU). Za ugotovitev tega je treba podrobno preučiti merila, ki jih je Sodišče uporabilo v svojih sodbah na tem področju in ki so bile doslej omejene na primer starostnih pokojnin, ter s tem obenem določiti obseg, v katerem se Direktiva 2000/78/ES v skladu s svojim členom 3(3) ne uporabi za plačila iz državnih ali podobnih programov.

1 — Jezik izvornika: španščina.

2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79.

I – Pravni okvir

A – Pravo Unije

4. V uvodni izjavi 13 Direktive 2000/78/ES je navedeno:

„Ta direktiva se ne uporablja v zvezi s sistemi socialnega zavarovanja in socialnega varstva, katerih ugodnosti ne štejejo za dohodek [plačilo] v smislu opredelitve tega pojma, ki velja pri uporabi člena 141 Pogodbe o Evropski skupnosti, niti za kakršna koli izplačila države, katerih cilj je dostop do zaposlitve ali ohranitev zaposlitve.“

5. V členu 1 Direktive 2000/78/ES je namen te direktive opredeljen tako:

„Namen te direktive je opredeliti splošni okvir boja proti diskriminaciji zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in delu, zato da bi v državah članicah uresničevali načelo enakega obravnavanja.“

6. Člen 2 Direktive 2000/78/ES določa:

„1. V tej direktivi ‚načelo enakega obravnavanja‘ pomeni, da ne obstaja nikakršna neposredna ali posredna diskriminacija zaradi katerega od razlogov iz člena 1.

2. V smislu odstavka 1:

(a) se šteje, da gre za neposredno diskriminacijo, kadar je, je bila ali bi bila oseba obravnavana manj ugodno kakor neka druga v primerljivi situaciji zaradi katerega od razlogov iz člena 1;

[...]“

7. Področje uporabe Direktive 2000/78/ES je določeno v členu 3 te direktive:

„1. V mejah pristojnosti, ki so prenesene na Skupnost, se ta direktiva uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi, kar zadeva:

[...]

(c) [zaposlitvene] in delovne pogoje, vključno z odpustitvijo in plačilom;

[...]

3. Ta direktiva se ne uporablja v zvezi s plačili kakršne koli vrste iz državnih programov, vključno s sistemom socialne varnosti ali socialnega zavarovanja.

[...]“

B – Nacionalno pravo

1. Zakonodaja o partnerski skupnosti

8. Člen 1(1) Gesetz über die Eingetragene Lebenspartnerschaft (zakon o registrirani partnerski skupnosti; v nadaljevanju: LPartG) z dne 16. februarja 2001³, kakor je bil spremenjen s členom 7 zakona z dne 6. julija 2009⁴, določa:

„Osebi istega spola, ki pred matičarjem osebno in v prisotnosti drug drugega izjavita, da želita skleniti partnersko skupnost, tvorita partnersko skupnost. Izjav ni mogoče podati pod pogojem ali za določen čas.“

9. V skladu s členom 5 LPartG sta partnerja, ki živita v partnerski skupnosti, „medsebojno obvezana, da s svojim delom in premoženjem ustrezno prispevata za potrebe partnerske skupnosti [...]“.

2. Zakonodaja o pomočeh javnim uslužbencem

10. Bundesbeamtenengesetz (zakon o zveznih javnih uslužbencih; v nadaljevanju: BBG) določa pravico zveznih javnih uslužbencev do pomoči v primeru bolezni. V skladu s členom 80 tega zakona ta pomoč v določenih okoliščinah pripada tudi zakoncu zveznega javnega uslužbenca in njegovim vzdrževanim otrokom.

11. V skladu z zakonsko ureditvijo, ki se je uporabljala do 14. februarja 2009, je bila pravica do pomoči priznana zakoncu zveznega javnega uslužbenca in njegovim vzdrževanim otrokom, ne pa tudi osebi, s katero je tvoril registrirano partnersko skupnost. V nobenem primeru pa ni šlo za brezpogojno pomoč, saj se je ta zakoncu priznala le, če so bili njegovi prihodki manjši od 18.000 EUR ali če kljub sklenjenemu zdravstvenemu zavarovanju ni imel pravice do dajatev iz naslova zavarovanja ali so bile te dajatve na podlagi posamične izjeme zaradi prirojene invalidnosti ali nekaterih bolezni trajno izključene. Pravica do pomoči je bila tako podana v primerih, v katerih je bil zakonec upravičenca zaradi prenizkih prihodkov ali nezadostnega kritja iz naslova zdravstvenega zavarovanja, za katero ni bil odgovoren, gospodarsko odvisen od upravičenca.

12. Na podlagi pooblastila iz člena 80(4) BBG je zvezno ministrstvo za notranje zadeve sprejelo Bundesbeihilfeverordnung (zvezna uredba o pomoči, v nadaljevanju: BBhV) z dne 13. februarja 2009⁵, s katero je – v delu, ki je tu upošteven – ohranjena prejšnja ureditev, pri čemer so iz kroga upravičencev do pomoči za primer bolezni izključeni partnerji v prijavljenih partnerskih skupnostih.

13. Po nastanku dejanskega stanja v sporu o glavni stvari je bila opravljena sprememba zakonodaje, na podlagi katere so registrirane partnerske skupnosti vključene med upravičence do zadevne pomoči, vendar pa to ne vpliva na rešitev postopkov v glavni stvari.⁶

II – Dejansko stanje

14. Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so zvezni javni uslužbenci, ki so živeli v registriranih partnerskih skupnostih s partnerji, ki so bili od njih gospodarsko odvisni.

3 – BGBl. I, str. 266.

4 – BGBl. I, str. 1696.

5 – BGBl. I, str. 326.

6 – Sprememba BBhV z dne 13. julija 2011 (BGBl. I, str. 1394).

15. Tožečim strankam je pravico do državnih pomoči za primer bolezni, ki so jih zahtevale v zadevah C-124/11 in C-125/11 in jih je uprava najprej zavrnila, priznalo Verwaltungsgericht (upravno sodišče) v Berlinu, ki je menilo, da imajo partnerji v registriranih partnerskih skupnosti, čeprav niso vključeni med upravičence do pomoči, na podlagi Direktive 2000/78/ES kljub temu pravico do njih, saj se take pomoči v skladu s sodno prakso Sodišča štejejo za „plačilo“ v smislu te direktive, ker so zagotovljene izključno iz naslova zaposlitve in ne kot dajatve iz splošnega javnega sistema socialne varnosti ali socialnega zavarovanja.

16. Nasprotno pa sta zahtevki tožeče stranke iz zadeve C-143/11 zavrnila tako uprava kot upravno sodišče, in sicer z obrazložitvijo, da ni prišlo do kršitve Direktive 2000/78/ES, ker položaja zakonca in partnerja v registrirani partnerski skupnosti nista primerljiva.

17. V vseh primerih so stranke, katerih predlogom z zadevnimi sodbami ni bilo ugodeno, pri Bundesverwaltungsgericht vložile revizijo.

18. Predložitveno sodišče izhaja iz predpostavke, da v skladu z nacionalno zakonodajo med mogoče upravičence do javnih pomoči, ki se priznajo zveznim javnim uslužbencem v primeru bolezni, niso vključeni partnerji v registriranih partnerskih skupnostih. Vendar meni, da so med te upravičence po potrebi vključeni zakonci takih javnih uslužbencev.

19. Bundesverwaltungsgericht je v dvomih, ali je treba v primerih, obravnavanih v postopkih v glavni stvari, uporabiti Direktivo 2000/78/ES. Če je Direktivo treba uporabiti, potem bi se moralo partnerje v registriranih partnerskih skupnostih obravnavati enako kot zakonce; v tem primeru bi udeleženci teh postopkov imeli pravico do zadevne države pomoči.

20. Predložitveno sodišče meni, da je uporaba Direktive 2000/78/ES, odvisna od pravne opredelitve zadevne javne pomoči. Natančneje, ali gre pri tej pomoči za prvino plačila v smislu člena 157 PDEU – če je tako, potem bi bilo treba Direktivo 2000/78 uporabiti – ali pa pomeni dajatev iz naslova državnega sistema socialne varnosti ali enakovrednega sistema in je zato izključena iz področja uporabe te direktive.

21. Bundesverwaltungsgericht meni, da merila, ki jih je Sodišče uporabilo za razlikovanje med starostnimi pokojninami glede na vir njihovega financiranja, niso primerna za področje sistemov varstva za primere bolezni. Tako naj bi bilo med drugimi zato, ker pomoč za primer bolezni ni odvisna od trajanja zaposlitve javnega uslužbenca.

III – Vprašanje za predhodno odločanje

22. V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht Sodišču postavilo to vprašanje:

Ali se Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu uporablja za nacionalne predpise glede izplačila pomoči javnim uslužbencem za primer bolezni?

IV – Postopek pred Sodiščem

23. Vprašanja za predhodno odločanje v zadevah C-124/11 in C-125/11 sta bili v sodnem tajništvu Sodišča vpisani 9. marca 2011. Vprašanje v zadevi C-143/11 je bilo vpisano 24. marca 2011.

24. Tri vprašanja za predhodno odločanje so bila združena s sklepom predsednika Sodišča z dne 27. maja 2011.

25. Pisna stališča so predložili K. Dittrich, R. Klinke in J. D. Müller ter Komisija.
26. Na obravnavi 3. maja 2012 so ustna stališča podali procesni zastopniki udeležencev.
27. V vabilu na javno obravnavo so bile stranke pozvane, naj predložijo pisna pojasnila v zvezi z načinom financiranja sporne pomoči, in sicer zlasti glede tega, ali se ta financira, v celoti ali delno, s prispevki, ki jih plača Zvezna republika Nemčija kot delodajalec zveznih javnih uslužbencev, ali iz proračuna sistema socialne varnosti. Rok, določen za predložitev teh pojasnil, se je iztekel 13. aprila 2012.

V – Trditve

28. Tožeče stranke v postopku v glavni stvari trdijo, da se Direktiva 2000/78/ES uporabi za zadevno pomoč. To naj bi bilo tako, ker je po njihovem mnenju in v skladu s sodno prakso s Sodišča, po eni strani, vsako plačilo v smislu člena 157 PDEU vključeno v področje uporabe te direktive, in ker je, po drugi strani, v pojmu zaposlitve zajeto tudi razmerje, ki veže javnega uslužbenca z državo.⁷
29. Tožeče stranke trdijo, da zoper opredelitev pomoči kot plačilo ni mogoče uveljavljati dejstva, da je sistem pomoči urejen z zakonom, saj zakonodajalec v tem primeru ne deluje kot organ javne oblasti, ampak kot delodajalec. Prav tako naj ne bi bilo mogoče ugovarjati, da so javni uslužbenci splošna kategorija delavcev, v zvezi s čemer se stranke sklicujejo na sodbo z dne 17. maja 1990 v zadevi Barber⁸. Prav tako ni mogoč ugovor, da pomoč ni odvisna od trajanja zaposlitve in da se njena višina ne računa glede na zadnje prejete plače. Nazadnje tožeče stranke trdijo, da so te okoliščine lahko upoštevne pri določitvi narave starostnih pokojnin, ne pa tudi za ugotavljanje, ali gre pri sporni pomoči za plačilo ali ne.
30. Komisija se strinja s pristopom tožečih strank. Potem ko je spomnila, da je v skladu s sodno prakso pojem plačila treba razlagati široko, torej tako, da vključuje vsakršno dajatev ali plačilo, ki se delavcu prizna zaradi njegove dejavnosti in ne glede na to, ali so podlaga za to pogodba, zakonske določbe ali sodna odločba, je Komisija opozorila, da je Sodišče na področju upokojevanja za edino odločilno – ne pa tudi izključno – merilo štelo, da se pokojnina prizna iz naslova zaposlitve, prek katere je bil delavec povezan s svojim nekdanjim delodajalcem. K temu prvemu merilu je treba prišteti še tri dopolnilna merila, na podlagi katerih je starostno pokojnino mogoče opredeliti kot dajatev, priznana iz naslova poklicnega sistema socialne varnosti, in zato kot plačilo v smislu člena 157 PDEU ter jo tako ločiti od dajatve, ki se prizna iz javnega sistema socialne varnosti; ta merila so: (a) da se pokojnina [...] prizna neki posebni kategoriji delavcev, (b) da je neposredno odvisna od delovne dobe in (c) da se njena višina računa na podlagi zadnje plače.
31. Glede zadevne pomoči Komisija opozarja, prvič, da gre za dajatev, priznana posebni kategoriji delavcev, drugič, da se prizna iz naslova zaposlitve in da je vezana na plačo ali pokojnino javnega uslužbenca, zaradi česar pomeni sestavni del tega plačila, in, tretjič, da so druga merila, ki so bila v sodni praksi razvita v zvezi s pokojninami, za dani primer neupoštevna, saj je Sodišče merilo odvisnosti od delovne dobe in merilo izračuna na podlagi zadnje plače uporabljalo le, da bi ugotovilo, ali se pokojnine javnih uslužbencev lahko štejejo za plačilo, čeprav sicer ne izpolnjujejo meril, ki jih je v zgoraj navedeni sodbi Barber štelo za značilne za zasebne sisteme pokojninskega zavarovanja. Glede na to, da gre za pomoč javnim uslužbencem za primer bolezni, v okviru zasebnega prava ni podobnega sistema. Zaradi tega naj se za določitev meril za razmejevanje od zakonskega sistema socialne varnosti ne bi bilo mogoče opreti na primerljiv sistem zasebnega prava.

7 — Sodbi z dne 1. aprila 2008 v zadevi Maruko (C-267/06, ZOdl., str. I-1757) in z dne 23. oktobra 2003 v zadevi Schönheit in Becker (C-4/02, Recueil, str. I-12575).

8 — Zadeva C-262/88, Recueil, str. I-1889, točka 26.

32. Odločilno naj bi bilo torej le to, da se zadevna pomoč prizna na podlagi delovnega razmerja z državo in da ta deluje kot delodajalec in ne kot zavarovatelj javnega zakonskega sistema. To pomoč bi bilo treba zato opredeliti kot plačilo v smislu člena 157 PDEU, pri čemer naj temu ne bi nasprotovalo dejstvo, da se prizna na podlagi zakonskih določb in da pomeni tudi odgovor na razloge socialne politike.

33. V odgovor na poziv, omenjen zgoraj v točki 24, so tožeče stranke iz postopka v glavni stvari in nemška vlada navedle, da zadevno pomoč financira Zvezna republika Nemčija kot delodajalec in da ni nikakršnega financiranja iz sistema socialne varnosti.

VI – Presoja

A – Uvodni preudarek

34. Kot sem že navedel, je namen združenih vprašanj za predhodno odločanje dognati, ali se Direktiva 2000/78/ES uporabi za primere, v katerih je treba razjasniti, ali imajo osebe v „registriranih partnerskih skupnostih“ v skladu z zakonodajo države članice pravico do dajatve, ki je v skladu s tem pravom zagotovljena osebam v zakonski zvezi.

35. Obravnavana vprašanja ne presegajo okvira tega problema. Predložitveno sodišče torej ne sprašuje, ali je bila tožečim strankam v postopkih v glavni stvari kršena pravica, da se jih obravnava enako kot osebe, ki so sklenile zakonsko zvezo, ampak želi izvedeti, ali so izpolnjeni pogoji za to, da se ti postopki rešujejo ob uporabi Direktive 2000/78/ES.

36. Predložitveno sodišče zato ne predlaga, naj se Sodišče izreče glede morebitne diskriminacije, ampak zgolj glede tega, ali je izpolnjen pogoj, da bi zadeve, ki jih obravnava, lahko rešilo ob uporabi navedene direktive. Za to bo zadostovala ugotovitev, ali zadevne pomoči pomenijo plačilo v smislu člena 3(1)(c) Direktive 2000/78/ES, kar pa je odvisno od tega, ali je mogoče zadevno pomoč primerjati s „plačilom“ iz člena 157 PDEU, na katerega se za opredelitev navedenega pojma v uvodni izjavi 13 Direktive sklicuje zakonodajalec Unije.

B – Pogoji za uporabo Direktive 2000/78/ES

37. Kot je pravilno navedlo Bundesverwaltungsgericht, je uporaba Direktive 2000/78/ES odvisna od tega, ali se zadevno pomoč lahko opredeli kot „plačilo“ v smislu člena 157 PDEU.

38. Člen 3(1) Direktive 2000/78/ES namreč določa, da se ta „uporablja za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi, kar zadeva: [...] (c) zaposlitvene in delovne pogoje, vključno z odpustitvijo in plačilom“.

39. Ker gre v obravnavanem primeru za dajatev, ki jo izplačuje organ javne oblasti, je treba upoštevati izjemo iz člena 3(3) Direktive 2000/78/ES, v katerem je določeno, da se „[t]a direktiva [...] ne uporablja v zvezi s plačili kakršne koli vrste iz državnih programov, vključno s sistemom socialne varnosti ali socialnega zavarovanja“.

40. Vendar je treba to izjemo brati ob upoštevanju besedila uvodne izjave 13 Direktive 2000/78/ES, v skladu s katero se „[t]a direktiva [...] ne uporablja v zvezi s sistemi socialnega zavarovanja in socialnega varstva, katerih ugodnosti ne štejejo za plačilo v smislu opredelitve tega pojma, ki velja pri uporabi člena 141 Pogodbe o Evropski skupnosti, niti za kakršna koli izplačila države, katerih cilj je dostop do zaposlitve ali ohranitev zaposlitve“.

41. Iz te celovite razlage člena 3(3) in uvode izjave 13 Direktive 2000/78/ES, ki jo je Sodišče privzelo v sodbi Maruko⁹, izhaja, da iz področja uporabe Direktive 2000/78/ES ni mogoče izključiti vseh dajatev, ki jih izplačujejo organi javne oblasti; niti ni mogoče izključiti vseh dajatev, ki izhajajo – izmed organov javne oblasti – iz institucij socialnega varstva, ampak le te, ki jih izplačujejo take institucije in jih ni mogoče šteti za „plačilo“ v smislu (sedaj) člena 157 PDEU.

1. Pojem „plačila“

42. Za odgovor na postavljeno vprašanje je zato treba pojasniti zelo stvarno neznanko, in sicer, ali gre pri sporni pomoči za „plačilo“ v smislu člena 157 PDEU, torej določbe, na katero se, kot sem opozoril že večkrat, v Direktivi 2000/78/ES za opredelitev pojma plačila iz njenega člena 3(1)(c) sklicuje zakonodajalec Unije. V nadaljevanju bo ob preučitvi tega, ali je podana vsaka od prvin, ki tvorijo pojem „plačila“, razvidna smotrnost izjeme, ki izhaja iz celovite razlage člena 3(3) in uvodne izjave 13 Direktive 2000/78/ES. Pri tem ne gre za nič drugega kot za opredelitev posledice, ki mora nujno izhajati iz samega pojma „plačila“.

43. V skladu s členom 157 PDEU pomeni plačilo „običajno osnovno ali minimalno mezdo ali plačo ter kakršne koli druge prejemke v denarju ali v naravi, ki jih delavec prejme iz naslova zaposlitve neposredno ali posredno od svojega delodajalca“. Ta pojem ima torej vsebinsko komponento (mezda ali plača in drugi prejemki) ter subjektivno (delodajalec in delavec) in vzorčno (zaposlitev) prvino. Treba je preučiti, ali so v primeru sporne pomoči podane vse te prvine.

44. Glede vsebinske prvine ne dvomim, da je sklicevanje v členu 157 PDEU na „kakršne koli druge prejemke v denarju ali v naravi“ dovolj široko, da zajema vsebino sporne pomoči. Z njo se delavcu dejansko nadomesti od 50 % do 80 % zdravstvenih izdatkov, ki bi jih lahko imel sam ali določene osebe, ki so od njega odvisne.¹⁰

45. Po mojem mnenju je v obravnavanih primerih prav tako podana vzročna prvina. Pomoč je namreč zagotovljena zveznim javnim uslužbencem kot takim in na podlagi dejstva, da imajo ta status. Še več, zagotovljena jim je ne le pod pogojem, da so zvezni javni uslužbenci, ampak da kot taki dejansko delajo. Tako je razvidno iz člena 2(2) BBhV, v skladu s katerim imajo javni uslužbenci, ki koristijo neplačan dopust, prav tako pravico do pomoči, če dopust ne traja dlje kot en mesec. Menim, da je iz tega očiten obstoj vzročne povezave med zadevno pomočjo in delovnim razmerjem.¹¹

46. Na koncu je treba preučiti še najbolj kočljivo prvino. Pri preučevani pomoči gre za denarno dajatev, do katere ima zvezni javni uslužbenec pravico iz naslova zaposlitve, prek katere je povezan z zvezno upravo. Vendar, ali gre za dajatev, ki jo „delavec prejme [...] od svojega delodajalca“, kot je zahtevano v členu 157 PDEU? Menim, da je to bistvo vprašanja.

9 — Pred kratkim pa tudi v sodbi z dne 10. maja 2011 v zadevi Römer (C-147/08, ZOdl. str.I-3591, točka 32).

10 — Pri opredeljevanju vsebinske komponente pojma „plačila“ je Sodišče uporabljalo zelo široko merilo. Tako je menilo, da pomenijo plačila ugodnosti na področju prevoza (sodba z dne 9. februarja 1982 v zadevi Garland (C-12/81, Recueil, str. 359, točka 9)), božičnice (sodba z dne 9. septembra 1999 v zadevi Krüger (C-281/97, Recueil, str. I-5127, točka 17)) ali nadomestila za udeležbo na usposabljanjih (sodba z dne 4. junija 1992 v zadevi Bötzel (C-360/90, Recueil, str. I-3589, točke od 12 do 15)). Menim, da ne bo vprašljivo, če se na ta seznam vključi tudi plačilo, kakršno je to, ki je predmet obravnave v tej zadevi.

11 — Zdi se mi zanemarljivo, da je dajatev, ki vsebinsko ustreza plačilu, namenjena za tak ali drugačen namen. Hočem reči, da je nepomembno, ali gre za nadomestilo *stricto sensu*, za spodbudo za storilnost ali za ukrep za izboljšanje pogojev dela. V tem okviru je odločilen vzrok dajatve in ne *namen*, ki mu ta služi. Dajatev mora izhajati iz delovnega razmerja (ki zato – v diktiji člena 157 PDEU – pomeni njen „naslov“) in lahko ustreza kakršnemu koli namenu, ki ga lahko delodajalec zakonito določi.

2. Natančneje o financiranju gmotnih dajatev

47. Dajatev, ki jo delavec prejme iz naslova zaposlitve, prek katere je povezan z delodajalcem, pomeni „plačilo“ v smislu člena 157 PDEU le, če je tisti, ki dajatev izplača, sam delodajalec. Druge dajatve, ki lahko pripadajo delavcu, vključno s takimi, ki se priznajo iz naslova zaposlitve, zato niso zajete v obravnavanem pojmu, tako da morebitna podlaga za njihovo varstvo pred diskriminacijo ne more biti Direktiva 2000/78/ES.

48. To je razlog, s katerim je pojasnjeno, da v pojem „plačilo“ ni mogoče zajeti vseh dajatev iz sistema socialne varnosti, ampak le te, ki pomenijo plačilo „iz naslova zaposlitve“ in jih poleg tega izplačuje sam delodajalec, pa čeprav ta izplačila izvaja prek institucije socialnega varstva, torej posredno.

49. Kot je že pred časom ugotovilo Sodišče v sodbi z dne 25. maja 1971 v zadevi Defrenne¹², sistemi socialne varnosti „zagotavljajo delavcu koristi na podlagi zakonsko določenih sistemov, ki jih financirajo delavci, delodajalci in po potrebi tudi država v obsegu, ki je bolj kot z zaposlitvenim razmerjem med delavcem in delodajalcem določen z razlogi socialne politike“ (točka 8), tako da „delež, ki ga za financiranje takšnih ureditev prispevajo delodajalci, torej ne predstavlja neposrednega ali posrednega plačila delavcu“ (točka 9), tako da ta „običajno ne bo prejel zakonsko določenih prejemkov na podlagi prispevkov delodajalca, temveč zgolj na podlagi izpolnjevanja zakonsko določenih pogojev za pridobitev teh prejemkov“ (točka 10).

50. Dejstvo, da se Direktiva 2000/78/ES ne uporablja „v zvezi s sistemi socialnega zavarovanja in socialnega varstva, katerih ugodnosti ne štejejo za plačilo v smislu opredelitve tega pojma, ki velja pri uporabi člena [157 PDEU]“ (uvodna izjava 13), pomeni, da je treba – ker se ugodnosti lahko štejejo za plačilo le, če delavec dajatev prejme od svojega delodajalca – ugotoviti, ali je za financiranje sistema socialne varnosti v tem oziru odgovoren delodajalec, delavec ali organ javne oblasti. O „plačilu“ v smislu člena 157 PDEU je torej mogoče govoriti le, če je dokazano financiranje s strani delodajalca in je poleg tega mogoče ugotoviti, da se iz sistema socialne varnosti dejansko izplačuje dajatev, ki jo je posredno mogoče pripisati delodajalcu.

51. Ta pristop velja tako za primer institucij socialne varnosti kot na splošno za kakršen koli javni sistem financiranja dajatev, namenjenih delavcem. To pa zato, ker je glede na to, da je odločilno, da dajatev v končni fazi izplača delodajalec, nepomembno, ali je izplačana neposredno ali prek posrednika; pri slednjem pa je brez pomena, ali je ta vmesni izplačevalec kakršen koli zasebni subjekt ali javna institucija, ali gre za subjekt zasebnega prava in kakšna sta njegova oblika pravne organiziranosti ter način delovanja.

52. To pomeni, da je treba v vsakem primeru ugotoviti, kdo financira dajatev, ki se prizna delavcu. Ko se ugotovi, da končni izplačevalec ne ustreza delodajalcu, je treba dognati, ali morda ta izplačevalec ni le posrednik delodajalca. Pri dajatvah, ki jih izplačujejo javne institucije na splošno ali zlasti institucije socialne varnosti, je treba ugotoviti, ali so vir teh dajatev zneski, zahtevani od delodajalca, ali pa prispevki drugih zavezancev, samih delavcev, organov javne oblasti ali pa enih in drugih v različnih obsegih. Kot je razvidno, je glede na raznolikost, ki je v zvezi s tem zaznavna med državami članicami, očitno, da lahko to nalogo opravi le pristojno nacionalno sodišče.

53. Menim, da se lahko merilo pripisljivosti financiranja – skupaj z merilom vsebinske komponente dajatve in merila, da mora vzrok dajatve izhajati iz zaposlitve – zaradi svoje vsestranskosti izkaže za bolj koristno kot merilo razmejitev upravičencev do dajatve ali merilo njene večje ali manjše primerljivosti z drugimi enakovrednimi dajatvami na področju zasebne pomoči.

12 — Zadeva 80/70, Recueil, str. 445.

54. Merilo mora biti seveda enako uporabno tako za dajatve v obliki starostne pokojnine kot tiste, katerih namen je pomoč za primer bolezni. Pri gmotnih dajatvah, izplačanih iz naslova zaposlitve, je pomembno le to, ali jih financira delodajalec. Menim, da koristim te formule za poenostavitev težav pri opredelitvi dajatve kot „plačila“ za namene člena 157 PDEU ni mogoče preveč oporekati.¹³

C – Primer postopkov v glavni stvari

55. Glede primerov, obravnavanih v postopkih, v okviru katerih so bila postavljena ta vprašanja za predhodno odločanje, iz podatkov, ki so bili posredovani Sodišču, izhaja, da je podlaga za zadevne dajatve zaposlitev, prek katere so zvezni javni uslužbenci povezani z zvezno upravo, in da se dajatve financirajo neposredno iz zveznega proračuna, ki se za ta namen polni iz javnih sredstev, ki jih prispeva država kot delodajalec teh zveznih javnih uslužbencev.

56. V tem položaju vse kaže na to, da bi bilo glede na razloge, ki sem jih navedel v teh sklepnih predlogih, zadevne dajatve v tem primeru upravičeno mogoče šteti za „plačilo“ za namene člena 157 PDEU, iz česar izhaja, da se Direktiva 2000/78/ES uporabi za nacionalne določbe, s katerimi so te dajatve urejene.

57. Kljub temu pa je predložitveno sodišče tisto, ki mora nazadnje preveriti, ali je financiranje obravnavanih dajatev v resnici treba pripisati – glede na dani sistem – državi članici kot delodajalcu zadevnih javnih uslužbencev iz postopkov v glavni stvari.

VII – Predlog

58. Glede na zgornje preudarke Sodišču predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje odgovori tako:

Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu se uporablja za nacionalne predpise glede izplačila pomoči javnim uslužbencem za primer bolezni, če je za njihovo financiranje v glavnem odgovorna država kot delodajalec v javnem sektorju, kar pa mora preveriti nacionalno sodišče.

13 — Prav tako ni vprašljiva njena koristnost za namene doseganja določene stopnje vsebinskega poenotenja med sistemi držav članic, ki presega formalne razlike, ki izhajajo iz posameznih sistemov socialne varnosti in javne preskrbe ter iz njihove svobode za urejanje na tem področju. V zvezi s tem glej *Kreber, S.*, „Art. 157“, v: *Callies, Ch./Ruffert, M.*, *EUV/AEUV*, četrta izdaja, Ch. Beck, München, 2011, robna opomba št. 28.